

EL LLENGUATGE

No sé qui

La frase verbal *no sé qui* pot usar-se, i de fet s'usa sovint, amb un valor nominal, és a dir, com a designació d'una persona indeterminada, que en aquell moment hom no recorda, amb el mateix valor, per tant, que la forma pronominal *algú*.

Així, quan diem *No sé qui em va dir que s'havia casat* o *No sé qui va fer un crit*, el que en realitat volem dir no és pas que ignorem qui va realitzar les accions de dir que una determinada persona s'havia casat i de fer un crit, sinó que aquestes accions havien estat realitzades per algú. Però aquestes construccions, que poden usar-se sense cap inconvenient en el llenguatge oral, en el llenguatge escrit en tenen un, i és que poden ésser ambigües. I és que és l'entonació, diferent en cada cas, el que marca els dos valors amb què poden usar-se aquestes construccions. Efectivament, quan diem *No sé qui va fer un crit* amb el mateix valor que *Algú va fer un crit* dividim la frase en dos seqüències, la primera de les quals és formada pel conjunt *No sé qui*, pronunciat gairebé com si fos un mot de tres síl·labes agut, és a dir, amb l'accent dominant que recau en *qui*; en canvi, si volem donar a entendre que ignorem qui va realitzar aquesta acció, la frase també es divideix en dues seqüències, però la primera comprèn únicament els dos primers mots, és a

dir, *No sé*: el mot *sé*, per tant, s'hi pronuncia amb una força tònica superior a *qui*. Anàlogament, si diem *No sé qui / em va dir que s'havia casat*, volem dir que algú ens va comunicar aquesta notícia, però si el que volem indicar és que no sabem qui ens la va comunicar, dividirem la frase en tres seqüències *No sé / qui em va dir / que s'havia casat*. Hom podria indicar encara d'altres matisos expressius més subtils que dependrien de la superior intensitat amb què es podria marcar l'una de les dues pauses respecte de l'altra, però en tot cas la pausa mai no es faria després de *qui*.

Tenint en compte el que acabem d'exposar, el desig o la necessitat d'evitar qualsevol possible ambigüïtat ha d'induir a renunciar a l'ús de la frase verbal *no sé qui* amb el mateix valor que *algú* en el llenguatge escrit.

Però, és clar, amb la disponibilitat de *algú* això no és pas inconvenient.

Hi ha, tanmateix, certes construccions en què l'ambigüïtat no es produeix, com és ara *Es veu que no sé qui els ho va dir*, en què *no sé qui* significa necessàriament *algú*.

Albert Jané